

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“.

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 30 K, za pol leta 15 K, za četrto leta K 7.50 in na mesec K 2.50. Posamezna številka stane 1 krono. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljke je frankirati in naslavljati na: „LJUDSKI GLAS“, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, I. nadst., Učiteljska tiskarna.

PRVI MAJ.

V soboto praznuje revno ljudstvo vesoljnega sveta svoj največji praznik, to je prvi maj.

Lepa je Velika noč, lepi so Božični prazniki, a kaj ima revež od njih, zlasti v teh letih? Veseli se jih lahko bogataš, on lahko na te dni obloži svoje mize z vsemi sladkostmi, nakupi svoji družini razkošnih darov, a revež — on si ne more privoščiti ničesar, za njega so ti prazniki to, kar vsaka druga nedelja. Niti preprostega krilca ne more kupiti svoji hčerki, niti novega klobučka svojemu sinčku.

Da, da, cerkveni prazniki so dandanes, ko na svetu nima nobene veljave pravica, lepi le za bogatina, revež se jih ne more veseliti.

Revež ima dandanes v vsem letu en sam praznik, praznik prvega maja.

Ko so se sešli leta 1889. v Parizu odposlanci in zastopniki revnega socialističnega ljudstva iz vseh držav, iz vseh delov sveta, so sklenili, naj se določi prvi maj kot svetovni praznik vsega delavnega ljudstva. Malo je bilo še tedaj zavednega delavnega ljudstva, a to, kar ga je bilo, je živelo v nezlomljivi veri, da pravica in resnica morata enkrat zmagati tudi na tem svetu. In baš prvi maj naj bi bil vnanji znak te globoke nezlomljive vere v pravico in resnico, v svobodo in prostost.

Ah, velika je bila ta vera naših prvoboriteljev pred tridesetimi leti. Nekaj tisoč jih je bilo tedaj, ki so na dan prvega maja verovali v lepšo prihodnost revnega ljudstva, a ta njihova vera je bila upra-

vičena. Danes, ko tridesetih praznujemo ta vesoljni praznik revnega ljudstva, šteje naša armada na milijone in milijone bojevnikov v vseh državah, v vseh delih sveta.

Ni dvoma, tako ogromno zmago more doseči le ideja, ki temelji na najčistejši resnici in se bori za najčistejšo resnico.

Tudi v našem narodu dobiva ta velika ideja socializma, ki praznuje prvega maja svoj najlepši praznik, vedno več tal. Par ducatov jih je praznovalo še nedavno pred vojno ta veliki dan, tisoči in tisoči ga praznujejo danes.

Kaj je vedelo še pred vojno naše kmetско ljudstvo o socializmu in prvem maju? Nič! A danes? Tudi tisoči kmetškega ljudstva čutijo v svojih srcih sladko zavest, da so člani one velike, milijonske armade, ki se bori tako neustrašeno za pravico, resnico in svobodo, ki jo je današnja kapitalistična doba tako grdo pomandrala v prah.

In kdor gleda danes te milijone, ki praznujejo prvi maj, mu zaigra srce v prsih v ponosni zavesti, da je naša zmaga blizu, bliže nego smo pričakovali popreje. Tudi pri nas se rušijo temelji meščanskih strank (klerikalcev in liberalcev), ki hlapčujejo kapitalizmu in svita se že naša zmaga.

V tej globoki veri, v tem trdnem prepričanju praznuje letos tudi naše zavedno revno kmetско ljudstvo ta praznik revežev vsega sveta. Tudi iz slovenskih kmetških vasi se dviga k nebu vrisk:

Živel socializem!

Živela pravica, resnica in svoboda!

24. IV. 1920

Roka se nam trese in srce nam trepeteta, ko pišemo te vrstice za — našo slavnostno ševilko, za prvi maj. Praznik, vesel, vriskajoč bi moral biti ta dan, a letošnji prvi maj je žalni dan, črno obrobjen, saj se vrši pod utisom strašnih dogodkov, ki so se odigrali preteklo soboto dopoldne v Ljubljani in ki so zahtevali

10 mrtvih in skoro pol stotine ranjenih

žrtev. Kaj se je dogodilo?

Kakor smo poročali že v zadnji številki našega lista, so stopili naši železničarji po vsej državi v stavko, da branijo svoje pravice, ki jim je hotel tako kruto potepati sedanjí železnični minister in katoliški duhovnik dr. Korošec

To razburjenje je potem povzročilo, da so mase delavstva izgubile nekoliko svoje razsodnosti, česar so se poslužili oni zapeljivci ubogega stradajočega ljudstva, ki so že dolgo časa delali zgago in razprtije v naši stranki in na katere smo mi že v našem listu opetovano pokazali.

Kdo je tedaj kriv žalostnega krvoprelitja delavskega? Odgovor ni težak. Kriva je zločinska klerikalna politika, nekateri hujskajoči so bili orodje v klerikalnih rokah, masa je bila pa žrtev.

Kaj nas uči ta nedolžna, prelita kri, ki vpije do nebes po maščevanju? Uči nas, kako krvavo potrebna je za revno ljudstvo pametna politika in kako oprežno se mora izogibati bujskačev in zapeljivcev od desne in leve strani.

Krvavi 24. april kriči do neba, da mora biti pri nas strit zločinski klerikalizem, strta pa v delavskih vrstah tudi politika maloštevilnih ljudi, brez vsakega čuta za odgovornost.

Revno ljudstvo naj se tesneje, kakor kedaj popreje oprime svojih organizacij. Organizacija, volivni listek, demokratizem, to je naše orožje, ne pa bombe, granate, puške, razdiranje in prelivanje krvi. S tem orožjem se bojuje kapitalizem, kojega glavni hlapci so pri nas klerikalci. To stališče je zavzemal naš list od prvega početka do danes, po teh potih je hodila K. D. Z. ves čas in danes se je izkazalo, kako prav smo imeli.

Globoko smo uverjeni, da je krvavi 24. april preporod vsega našega gibanja in dela, ki je bolehalo doslej pod vplivom divje klerikalne gonje na stalnih krizah. Odslej je za zadnjega slovenskega reveža pot popolnoma jasna, to je pot, ki jo je hodila naša socialno demokratična stranka od vsega početka. Proč s klerikalizmom, proč z lažikomunizmom, njihove roke so od 24. aprila 1920. krvave.

Usodni dnevi.

Potek usodnih dni, ki so vodili do krvavega 24. IV. 1920. je bil naslednji:

V petek, dne 16. t. m. so stopili vsi železničarji v štrajk vsled škandalozne službene pragmatike, ki jo je uveljavil zanje dr. Korošec. Boj je bil popolnoma stanovskega značaja, čeprav so mu hoteli vsiliti nekateri nezreli in hujškaški elementi političen značaj.

Klerikalci, ki so že dolgo prežali na organizirano delavstvo, so proglasili ta štrajk kot političen, ter izrabili proti njemu vso moč. Najpreje je prišla militarizacija železničarjev, nato so prepovedali vse shode i. t. d.

Delavstvo se ni udalo. Vršili so se shodi v kljub temu vsak dan dopoldne in popoldne po različnih krajih v najbližji ljubljanski okolici. Na njih so govorili različni železničarji in tudi drugi.

Ker se železničarji niso odzvali v poklicu k orožnim vajam, je pričela klerikalna vlada z aretacijami. Ob tej priliki povdarjamo, da v onih časih, ko so agitirali različni tajniki po deželi, ni bil aretiran nihče. Delavstvo se tudi temu klerikalnemu nasilju ni udalo, ampak je proglasilo za preteklo soboto, nedeljo in ponedeljek generalni štrajk vsega organiziranega delavstva.

Stavkujoči so se nato v soboto zjutraj zbrali na Zaloški cesti, da odkorakajo v velikem izprevodu skozi mesto in pokažejo na miren način, da je vse delavstvo edino v boju za svoje pravice.

Pri deželni bolnici se jim je pa postavilo nasproti nekaj orožnikov, ki so jim zabranili vstop v mesto. Nastalo je silno razburjenje in gneča. Klerikalni listi pišejo, da so napadli orožnike, a temu lažnjivemu časopisju ni verjeti ničesar. Dejstvo je, da so oddali orožniki v tej gneči okrog 30 streliv. Učinek je bil strašen. Na tla so se zvalile cele gruce, med katerimi je bilo 10 mrtvih, 24 težko ranjenih in okrog 40 lahko ranjenih. Ostale množice so se razkropile.

Razburjenje med delavstvom je bilo velikansko. Po mestu so se zbrale nepregledne množice in le pomirjevalnemu vplivu starejših delavskih voditeljev je pripisati, da se je dan mirno končal. Skozi mesto je demonstriralo ljubljansko naše vojaštvo s topovi, a povdariti je treba pohvalno, da se naše vojaštvo v ves boj med delavstvom in klerikalno vlado ni vtičalo. Trgo-

LISTEK.

J. B.:

Kmet — socialist?

(Konec.)

Danes država velikokrat podpira cerkvene oblasti, jo ščiti na vseh koncih in krajih. Ali je to pri veri, če je res čista, potrebno? (Primeri: danes se pregrešiš in zapro te, če si upaš duhovniku takoj ugovarjati če udriha z lece po rdečkarjih, liberalcih itd. zakaj? Ker država daje tudi temu početju potuho ter ne pusti takojšnje obrambe. Ali je to za vero dobro? Zato zahteva socialna demokracija, da se ta predprava odpravi. Nihče ne bo motil svetega opravila, nihče ne bo med pridigo ugovarjal, če se bo razlagal res pravi Kristusov nauk ljubezni in ne satanov nauk sovraštva.) Vera naj se svobodno razvija; če je dobra, če je lepa, se bo razvila, če je pa le hinavščina, se bo sama ubila. Država pa je ne sme podpirati, zato je naša zahteva: država naj se loči od cerkve. Nikogar se ne sme siliti v vero, kdor bo res spoznal njene vrline, kdor bo čutil srčno nagnenje, ta bo gotovo veren, naj opravlja svobodno svoje verske dolžnosti, naj pa tudi sam plača vse stroške, ki so s tem v zvezi.

Kakor vidimo ni v tem nobene krivice, ampak samo pravica. Duhovniku priznavamo vodstvo v cerkvenih zadevah, v posvetnih zadevah pa ne sme imeti niti trohice več oblasti kot drugi državljani. Vsakemu svoje — enaka pravica za vse.

VI. Osemurni delavnik. Ob koncu bi se rad dotaknil še ene točke, ki včasih kmetom tudi ni povolji: socialna demokracija zahteva med drugimi dobrotami tudi največ osemurni delavnik t. j. težko delo naj traja v dnevu k večjemu osem ur. Pred 50 leti so kapitalisti zmajevali z glavo, ko so prišli delavci s to zahtevo. Danes imajo delavci osemurni delavnik že skoro po vsem svetu. Danes pa zmajuje z glavo kmet: v osmih urah dnevnega dela naj opravi svoje delo? osem ur naj mi samo hlapec dela? Ne, to ni mogoče, saj nam še dan od zore do mraka ni dosti dolg! — To je popolnoma res danes. Socialna demokracija to tudi prav dobro ve. Kakor kmet danes obdelava svojo zemljo, ni mogoče izvesti zanj osemurnega delavnika. Ve pa, da je ta tudi za kmeta izvedljiv, seveda se mora poprej marsikaj izpremeniti. Kaj in kako? Tudi na to misli socialna demokracija. Prvi pogoj izboljšanja razmer je dobra strokovna izobrazba. Za kmeta ni dovolj, če ve, da ni dobro sejati na pšenico zopet

pšenico, mora tudi vedeti zakaj ni to dobro. Dalje je treba v poljedelstvu k delu pritegniti še vse bolj stroje. In kot tretje kar pa je še celo najvažnejše — navedem skupno zadružno obdelovanje. Vsaka vas bi naj bila nekakšna gospodarska zadruga, ki bi oskrbovala vsaj najpomembnejše dele kmetijstva (goveja živina, vinogradništvo, sadjarstvo v velikem, gozdarstvo, krušne rastline — pač po razmerah) skupno in skupno tudi spravljala pridelke in izdelke na trg. Pri takem skupnem obdelovanju pridejo šele stroji do prave veljave. Takrat bo mogel tudi kmet izhajati vsaj poprečno z osemurnim delavnikom in takrat se bo šel mogel zavedati, da je človek, in ne uboga para, ki gara od zore do pozne noči, samo da se more do sitega najesti.

Vidimo, da ne najdemo v važnejših poglavjih socialne demokracije niti sence sovražnosti za kmeta; nasprotno tudi kmetu prinese le socialna demokracija rešitev iz današnje bede, rešitev pred izkoriščanjem.

V normalnih časih bi bilo pa v kljub temu malo upanja, da se oklene kmet nove misli, preveč je navajen trpljenja, preveč je konservativen. Danes so pa razmere druge. Povojna doba postaja še hujša kot medvojna. Stiska, odpira oči, in tudi kmet že išče rešitve. Prinesla mu jo bo samo socialistična misel.

vine, gostilne in kavarne so bile vse zaprte, ljudstvo pa je stalo pod vplivom strašnega jutranjega dogodka. Tekom dneva so bili nato aretirani nekateri zapeljivci delavstva, tako Golouh, dr. Lemež in še nekateri. V ostalem je bila sobota mirna in tudi naslednji dnevi.

Do precejšnjih izgredov je prišlo tudi v Hrastniku, Zagorju in Trbovljah, ker so razljuteni rudarji hoteli na vsak način preprečiti promet, ki so ga v pičli meri vzdrževali nekateri železničarji. Tudi tam je prišlo do bojev, kojih žrtev je bil doslej en ubit rudar in nekaj ranjencev. Po drugih mestih Slovenije ni prišlo do izgredov. Kako je bilo pa v ostalih krajih Jugoslavije, je pa v sled nezanesljivosti uradnih poročil težko dognati, gotovo pa je, da ni šlo preveč gladko, ker štrajk je bil po vsej državi. Zlasti v Belgradu je bilo baje precej vroče.

Gotovo pa je, da s tem še ni vsega konec, kajti lačnega želodca se ne da ukrotiti s svincom in ječo. Kaj vse so obljubavali klerikalci, predno so prišli do vlade, cela nebesa, kaj so naredili, se vidi danes. Njihova nezmožna politika je pogrnala ljudstvo v obup in za to obupano ljudstvo imajo oni ječe in svinec, mesto kruha.

Vstajenje.

Delavec vstani,
korakaj naprej,
proč s strahopetstvom,
veselo zapoj!

Tirani trepečejo,
lenuhi se skrivajo,
množe se pa puntarji,
sinovi trpljenja.

Kot baklja na nebu
naš prapor vihra,
ognjen in rdeč
ter kliče milijone,

milijone na boj.
Na boj za svobodo,
svobodo, resnico,
resnico, pravico.

In vedno nas več je,
milijoni se zbirajo,
pod rdečo zastavo,
ki k zmagi nas vodi.

Nace Mihevc.

Fr. Erjavec:

O boljševizmu in komunizmu.

Boljševizem je popolnoma ruski pojav. Ruski narod, zlasti široke plasti revnega ruskega ljudstva, so stoletja ječale pod neusmiljenim bičem ruskega carja in njegovih žandarjev. Revež ni imel tam nobene pravice, njega je izsesaval vsak, od vaškega predstojnika do prvega ministra. Vladale so tam še hujše razmere, nego pri nas pred letom 1848.

Nič ni tedaj čudnega, če je ta kruta carska vlada vzbudila v nekaterih idealnih izobražencih hud odpor. Čim večji je bil pritisk in preganjanje carskih hlapcev, tem strastnejši je bil odpor v teh vrstah izobražencev.

Ker je bila pa prepovedana vsaka organizacija, so bili prisiljeni vsi revolucionarni izobraženci delati vso propagando na skrivnem in v zelo omejenem obsegu. Po tovarnah so razširjali tajno agitacijo ter snovali tajna društva, v katera so imeli dostop le najzanesljivejši. Tudi po kmetih so na skrivnem agitirali med seljaki.

V takih razmerah se seveda ni moglo osnovati nobene širokopotezne socialistične stranke, ki bi javno in enotno organizirala

vse revno ljudstvo v svojih vrstah, ampak so v glavnem delovale le skrivne socialistične revolucionarne organizacije, ki so jih vodili nekateri posamezniki, navadno v inozemstvu. Tudi volitve so bile za ruske socialiste brez vrednosti, saj so vedeli, da na ta način ne bodo mogli priti nikakor do kake moči, carizem jim je prepovedal vsako agitacijo in pošteno javno razširjanje njihovega programa.

Posluževali so se zato drugih metod, to je nasilja. Kakor ni poznala vlada nobene mere in je kar na debelo obešala, preganjala in iztrebljevala socialiste in vse revolucionarje, tako so tudi ti vedeli, da teh carskih krvnikov ne bodo mogli ustrahovati drugače, kakor s silo. Tako smo brali neprestano o ruskih atentatih in umorih različnih ruskih ministrov, generalov in drugih.

Te nenavadne razmere, v katerih se je rodil ruski socializem in se razširjal, so mu vtisnile saveđa tudi svoj pečat, da je postal ves drugačen nego pri nas, kjer si je ljudstvo izbojevalo počasi, a vendar košček za košček svojih pravic. Te razmere so bile krive, da je šel ruski socializem že od vsega početka v drugi smeri nego naš. Tam niso poznali demokratizma, zato ga tudi niso mogli ceniti. Ruski narod je poznal od nekdaj le carjevo diktaturo, ki jo je bilo mogoče streti samo z nasilno revolucijo, ki naj bi maščevala vsa carska zločinstva in uvedla diktaturo proletarijata.

Pri nas je šel socializem po drugih potih. Pri nas smo vedeli, da s tem še ne bo odrešen svet, če pahnemo s prestola enega kronanega diktatorja in postavimo na prestol proletarskega diktatorja. Današnjih razmer ni kriva ena oseba, ampak kriv je sistem, ki temelji pred vsem v gospodarskem življenju današnje človeške družbe, zato se te razmere ne morejo izpremeniti še s tem, da vržemo nekaj oseb, ampak da z vztrajnim delom, z organizacijo, z izobrazbo, ta sistem polagoma preobrazimo v njegovih temeljih.

Tega pa ni mogoče storiti preko noči, z enodnevno revolucijo, z vpeljavo proletarske diktature, ampak le s pridnim, sistematičnim, dolgotrajnim delom. Za tako delo je pa treba napetja vseh sil, sodelovanja vseh slojev človeške družbe, treba je čim najširše demokracije.

Kdo ima prav? Mi ali naši ruski sodruzi? Poldrugo leto izkušnje na Ruskem nam kaže, da mi. Ruska boljševiška politika je delala za trenotek, ona živi iz rok v usta in to se sedaj maščuje. Na Ruskem nazaduje prav vse, poljedelstvo, industrija, promet, z eno besedo vse, ker en Leninov ukaz ali ena sovjetska postava ne more čez noč izpremeniti človeškega življenja in dela, ki je plod stoletnega razvoja, ampak prinese v to življenje le zmedo in nazadovanje.

Naša politika, naše delo je pa umerjeno za vso dogledno prihodnost, je dalekovidno in računa z živimi razmerami, zato hočemo preobraziti današnjo kapitalistično državo počasi, potom demokratične zakonodaje, potom demokratične uprave, z vzgojo širokih plasti ljudstva, s pridnim delom in organizacijo v socialistično državo.

Mi ne blatimo ruskih sodrugov z goljufi, morilci in podobnimi izrazi, kakor dela to naše meščansko časopisje, čeprav vemo, da je tudi med njimi marsikak falot, kakor v vsaki stranki, povemo jim pa, da mi ne moremo in ne smemo po njihovi poti, ker je ta pot kriva, napačna. Že dosedanje izkušnje v Rusiji so pokazale, da socializma ni mogoče uveljaviti z nasiljem in diktaturo, ampak potem vsestranskega organizatoričnega, vzgojnega dela.

V tem se socialna demokracija močno razlikuje od ruskih boljševikov, ki se po nekaterih državah po krivem nazivajo tudi za komuniste.

Sv. Florian.

Hribček, na katerem stoji cerkev sv. Trojice, je bil zavrt v sivo meglo in le rdeče krita zvonikova streha se je ponosno dvigala nad njo, kakor ladja na morju. Solnčni žarki, ki so že pridobili svojo pomladno moč, so vedno in vedno bolj poprijemali in razganjali meglo raz hribčka sv. Trojice. Polagoma se je prikazoval hribček v popolnejši obliki in komaj ozelenelo grmovje je krasilo njegovo pobočje. Po grmovju in travi pa je skakljal ponosno črni kos in brusil svojo jutranjo pesem; urni ščinkavec se je na drevesu zaletaval z veje na vejo in pridno odgovarjal črnemu kosu. Po hribčku in dolini se je razlegalo ubrano ptičje petje.

* *

V zvoniku pri sv. Trojici so vaški fantje pridno pritrkavali in tekmovali med seboj, komu da gre prvenstvo v pritrkavajoči umetnosti. Po dolini se je pa razlegalo prijetno pritrkavanje in zvonjenje od hriba do hriba.

Zvonovi so utihnili. Cerkev se je vedno bolj in bolj polnila od kmečkega ljudstva, ki je prihitelo iz dveh delov doline, pa tudi preko hribov, z namenom, da v nedeljo, na gospodov dan, malo pomoli. Prišli so tudi gasilci s svojo društveno zastavo, kakor je že od nekdaj navada na praznik sv. Florjana.

Služba božja se je pričela. Pater Andrej, ki je daroval mašo, se je hitro in urno sukal pred oltarjem, kakor da bi se mu bogvedi kako mudilo. Po končanem evangeliju je brzo zginil v zakristijo. Nato se je pojavila njegova močna postava z okroglim in rdečim obrazom na lecu.

Ko je pričel moliti, so vsi vaščani in in tudi požarna bramba na migljaj sovjega načelnika hkrati pokleknila, le čevljar Zalaznik je bil nekoliko zakasnel, to pa zaradi tega, ker je imel v nogah polno revmatizma ki si ga je nakopal leta 1914 v karpatskih gorah.

Ko je prebral pater Andrej evangelij, je zaprl knjigo, ozrl se na vse strani po cerkvi in izpregovoril:

Dragi kristjani! Danes praznujemo praznik sv. Florjana, rešitelja človeštva pred vsemi nesrečami, dan vašega praznika. Dragi bratje gasilci! Vaš praznik je danes, a delovanje, želje in zahteve vašega patrona večina vas ne razume. Sv. Florian ni gasil samo tistega ognja, ki vpepeli hišo in hlev, uniči gospodarstvo, onesreči družine in vasi, ampak je gasil tudi oni rudeči plamen, ki je bolj nevaren nam, naši družbi, našemu presvitlemu vladarju, ki je postavljen po božji milosti, da vlada deželp, ker ta plamen hoče uničiti sedanjo družbo, napraviti ljudstvo brezbožno in odstaviti našega kralja.

To je veliko hujši požar, bolj nevaren, pogubnejši za nas kakor pa, ako se pokaže na strehi petelin, ki mogoče uniči celo hišo ali pa celo gospodarstvo do tal.

Tudi v naši vasi se razširja med ljudstvom zmeraj hujše zastrupljanje s strani socialistov in z vsakim dnem nam postaja nevarnost večja, da nas popolnoma zadusi. Zatorej vas pozivljam, dragi gasilci, da pogasite, udušite ta strup, da vaše duše ne bodo požgane. — Amen.

* *

Solnce je stalo vedno bolj visoko na obzorju in vso meglo spremenilo v kristalne kapljice, ki so namakale žejno zemljo in škropile lica cvetlic. Nace Mihevc.

Za viničarja in za kmeta!

(Konec.)

Zahtevali smo, da se delo nad 8 ur na dan posebej plača, da se odpravi viničarski zakon ali tako preuredi, da bo dal tudi viničarju pravice. Zahtevali smo, da se pri okrajnem glavarstvu postavi poseben odsek, sestavljen iz viničarjev in strokovnjakov, ki se mora pečati takoj z vso silo, da se hitro in uspešno reši viničarja pred poginom.

V imenu Zveze viničarjev iz Ptuja se je pridružil nam njihov zastopnik Jožef Šut. Tako je prav, pa saj drugače biti ne more, ker tista stranka, ki vlada in ki ima v svoji sredi bogataše agrarce, za ubogo ljudstvo nič naredila ne bo, ker se boji zameriti tistim, ki jih plačujejo!

Zastopnik Samostojne kmečke stranke Mermolja je tudi govoril, ampak tako nerodno, kot je nerodna in neumna njih stranka. — Rekel je, da moramo gledati na kmeta, viničarju pa naj se že zato malo zboljša, da se ne bo zvezal z delavci no industrijskih krajih in mestih, če ne. To pogorela Samostojna in klerikalna stranka. Torej ne zato, ker ste potrebni, ampak zato, da ne boste v naši stranki, naj se vam ubogemu ljudstvu vrže par drobtin z bogate mize vinogradnikov. Sedaj zopet vidite, kakšna je ljubezen Samostojnežev do ljudstva. — Gotovi ljudje, ki bi radi postali voditelji strank in vlade, mislijo namreč res, da bo naše ljudstvo še vedno držalo svoj hrbet, da bodo po njem plezali razni klerikalci in liberalci v višave in tam še naprej molzli ljudstvo. O ne, gospodje, iz daljave se že čuje zvočenje svobode, narod vstaja in bo zmagal...!

Milijonar in vinogradnik Petovar seveda je tudi pozabil na to, kdo mu je spravil skupaj premoženje. Govoril je veliko, povedal malo, ter stavil obširnejši predlog, ki brani predvsem vinogradnike. No, pa temu se ni čuditi, saj je zastopnik kapitalistične družbe. Za njim pa je nastopil bivši poslanec in bogataš Brenčič iz Hloz, ki je pripovedoval, da imajo viničarji nebesa na zemlji in da jim gre bolje kot njemu samemu. Jezil se je, da so samo socialni demokratje krivi, ker so hujskali viničarje in male kmete, ki so bili prej vedno zadovoljni in so njemu zgarali veliko premoženje in bogastvo skupaj. Govoril je celo proti temu, da se da ubogemu kmetu in viničarju malo sadja kot delež, pri tem pa kadil debelo cigaro, katero si delavec in kmet ne more kupiti, če bi cel teden zanjo delal. Povedal je, da gre njegovim viničarjem prav dobro, pozabil pa je povedati, koliko malih viničarjev in kmetov strada. Pozabil prodajajo vino po 20 K liter, ob bližajočih se praznikih mastili s potico in vinom, viničar pa si danes ne more kupiti košček kruha zase in za svoje otroke. — In tako je šlo naprej to posvetovanje, doma na se bo ta jara gospoda hvalila, koliko so napravili za viničarje in male kmete!

Posvetovanje se je popoldne ob 5. končalo. Dalo je jasno sliko razmer, sedaj pa je stvar deželne vlade, da stori nekaj, da se reši narod umirajočih — narod viničarjev in malih kmetov! — Dajte jim vsaj drobtin z vaše bogate mize — hvalježni vam bodo — ne čakajte, da si vzamejo sami pravice. — Kaj so zahtevali naši zastopniki, bomo povedali natančneje v drugi številki.

Možje in žene! To je prvi uspeh naše organizacije in če hočete, da bomo znagali, na noge, vsi v našo Kmečko-delavsko zvezo, razširjajte naš „Ljudski Glas“!

Le v organizaciji kmetov in delavcev bomo zmagali in dali ljudstvu tistih pravic, ki jim gredo! Z geslom: Eden za vse, vsi za enega bomo šli v boj za našo zemljo!

Cene iz Slov. Goric.

A. Hönigsman:

Prvi proletarski praznik na deželi.

Letos se je prvič spomladi z naravo in z industrijskim proletarijatom probudil tudi kmečki proletarijat. Letos prvič praznuje praznik delavstva, da, prvič praznuje prvi maj, zato je tembolj pomemben, ker to je prvi znak, da se je prebudil proletarijat iz svojega zimskega spanja. Prebudil se je in vstal, kakor se medved prebudi spomladi iz svojega spanja. Vstal je torej ta kmečki proletarijat ter misli, kako bi se iznebil tistih, ki ga tlačijo, toda ne bo mu treba več dolgo študirati, že ima napravljen načrt, že se zaveda, kaj mu je storiti, zaveda se, kaj je, on ve, da je moč v njegovih rokah, ve, da ima nad drugimi odločevati in ne drugi nad njim in ravno zato, ker se tega zaveda, mu je zmaga zagotovljena...

Podal je roko svojemu bratu v mestu, zavedel se je, da je njegov sotrpin, zaveda se oba, da sta brata, da sta odvisna drug od drugega in da so vsi drugi stanovni odvisni od njiju; ker sta se tega zavedla, je zavladala med njima bratska ljubezen. Pripovedujeta si, čemu sta se do sedaj sovražila, čemu sta si bila tuja, čemu se nista do danes zavedla, da sta brata, zakaj se jima niso še včeraj zvečer odprle oči, da bi spregledala, da bi preprečila to, kar se je še danes zjutraj zgodilo. Da, lahko bi to preprečila, toda tolažita se; moralo je biti tako, ker le tisti dogodki, ki so se danes zjutraj zgodili, so jima odprli oči, so jima pokazali, da sta brata, šele danes zjutraj sta se tega zavedla. In ravno zaradi zjutrajšnjih dogodkov sta sedaj, ko se je hrup polegel sredi dneva, toliko bolj ogorčena na povzročitelja in zato se toliko bolj hitro pripravljata, da naskočita tistega, ki jih je še zjutraj izrabljala drugega proti drugemu, ter se maščujeta nad njim za to početje njegovo. Pravim, pripravljata se z veliko naglico in njihovu nasprotniku je zmanjkalo poguma, prišel je iz ravnotežja, že jih prosi, že je zadovoljen poravnati del krivic, toda izčrpanca ga ne slišita, pripravljata se in še preden bode napočil večer, bodeta udarila na svojega izkoriščevalca ter ga uničila. Prisegata si pri tem, ko se pripravljata na napad, večno zvestobo, nista pijana veselja nad prvim uspehom — da sta se našla — in to je ravno ona faktična pozitivna sila, katera jima še zanaprej jamči njihovo popolno zmago in na drugi strani popolni poraz njihovega sovražnika. Razpošiljata pa pozive tudi drugim bratom, kateri so še raztreseni po svetu, da se jima pridružijo ter dobijo tudi to nazaj, kar jim je mati dala in kar jim je volil oče v „testamentu“, vabijo jih k zapuščinski razpravi po boju, da si pravično razdelijo med seboj to, kar jim je bilo enkrat ukradeno. Vabijo jih, da se jima pridružijo ter pomagajo izbojevati boj in pridobljene stvari opravljati po bratsko...

Zato pa mu žari obraz veselja pri tej prvi njegovi slavnosti. Zdi se mu, da mu vse drugače prepevajo letos ptički, kakor so mu prepevali lani in prej dolgo vrsto let. Zdi se mu, da mu vrabec na strehi čivka: prost si; zdi se mu, da mu slavec v grmovju prepeva: dosegel si, kar si želel; zdi se mu, da mu škrlanček žvrgoli: ničesar ne potrebuješ več; zdi se mu, da mu cvetlice namigavajo: vsega imaš dovolj; toda iz teh sanj, iz tega spanja, s katerim se naslaja občudujoč naravo, ga prebudi visoko v zraku roparska ptica kragulj, ki si išče svojega plena, sedaj šele se je zavedel, da so bile vse to le sanje, za njim pa so se preplašene razkropile ovce, kajti med nje je planil volk ter je odnesel najlepše jagnje, to ga je zdramilo popolnoma. Sedaj šele se je zavedel, da je treba najprvo odstraniti hudobne živali, potem šele

nam bode nudila narava — „nebesa“. — Potem šele bo zavladala prava ljubezen na zemlji in prisegel je, da ne bode prej miroval, da se mu ne bo posrečilo tega izvesti.

Ničesar drugega ti ni več storiti kakor da v načrtu spremeniš še eno ali dve črti, da si izvoliš vojskovodjo iz svoje srede, ki te bo iz lastnega interesa vodil do zmage in ne da se zadovoljiš z voditeljem iz vrst tvojih nasprotnikov, imeti moraš pravico tega tvojega voditelja vsak čas nadomestiti z drugim, ako ne dela tako kakor hočeš ti, in kot zadnja točka je, da zbereš vse tvoje brate, ki so okrog razkropljeni ali morda stoje v nasprotnih vrstah kot tvoji sovražniki ter jih privedeš v svoj tabor, jim daš orožje v roke ter prepojene z idejami pošlješ v boj z nasprotnikom. Naš novi dan ni več daleč; že se dela zora na horizontu, ni več dolgo, ko se bode pokazalo solnce ter bode naglo splavalo visoko na nebo, toda mi moramo biti pripravljeni na ta dan, vplivati moramo, da bode ta dan jasen, da ne bodo prišli zopet oblaki, kateri bi nam zakrili solnce in vsled česar bi nastala še temnejša noč, kakor jo bila pred vzhodom tega solnea. Mi proletarci moramo imeti sredstvo, da bomo lahko razgnali oblake, ako nam bodo hoteli pokriti solnce, in to sredstvo imamo mi že danes, toda uporabljati ga še ne znamo, do takrat pa ga še lahko izboljšamo in se navadimo rabiti ga pravilno, ako se bomo zavedali naše naloge.

Naša glavna naloga pa je sedaj, da mi vzhod solnea pospešimo, zato pa, kmečki proletarci, vi posebno se zanimajte za ta dan ter se trudite, da ta dan svobode in dan zmage pospešite ter mu daste veličastnejše lice. Skrbeti nam je zato, da bomo takrat, ko bode prišel tisti dan, obvladali položaj, še predno bode odbila ura dvanajst in bomo že mi zvonili poldne ter s tem oznanjali, da je prišlo solnce do najvišje točke, na kateri ga bomo obdržali ter tako preprečili, da bi zopet nastala noč in zavladala tema, v kateri bi se zopet bratje razgubili ter bi jih ne mogli kmalu skupaj zbrati.

V znanje vsem zaupnikom!

Ker so vsled naredbe klerikalne deželne vlade v Ljubljani prepovedani do nadaljnjega vsi shodi, odpoveduje tudi K. D. Zveza vse že napovedane shode, pravilno slovesno praznovanje prvega majnika. Kdaj se bodo shodi vršili zopet in kje, objavimo pravočasno v našem listu. Vse krajevne organizacije pozivamo, da te dneve bolj kakor kdaj popreje posvete svojemu notranjemu delu. Sklicujte večkrat odboroze seje, kjer se razgovarjate o nabiranju članov, o pobiranju prispevkov, o bližajočih se volitvah v agrarne in občinske odbore ter v državni zbor. Že danes opozarjamo vse krajevne organizacije, naj se pričnejo tudi razgovarjati glede poletne veselice, ki jo naj priredi vsaka krajevna organizacija v korist svoje domače organizacije in v korist našega lista, da nam ne bo treba zviševati prispevkov. Dogovorite se obenem tudi glede gospodarskega odbora in gospodarskega dela v smislu že objavljenih navodil. Soderugi, vsi na delo, vsak naj se trdneje kakor kdaj popreje oprime svoje organizacije, zaupniki, na vas leži glavno delo in zmaga revnega ljudstva, proti kateremu so se zaročili vsi ljudski sovražniki, je gotova.

Osrednje tajništvo K. D. Z.

Jurij Skopec:

Dva meseca.

Dva meseca dela sta za nami. Se li še spominjate, vi, prvi in najnavdušenejši zaupniki, ki ste prihiteli dne 29. februarja na naš poziv v prijazen hotel Tivoli v Ljubljani, da se razgovorimo o ustanovitvi K. D. Z., prve socijalistične organizacije revnega kmetkega ljudstva v Sloveniji. Ves dan smo zborovali, ves dan smo se razgovarjali o tej naši novi organizaciji. Nekaterim je bilo srce razigrano, verovali so v uspeh, drugi so gledali vso našo namero bolj črno in niso pričakovali kaj posebnega.

No, danes pa, ko praznuje naša K. D. Z. svoj 1. maj so ti črnogledi ozdravljeni. Vrgli smo se v boj z vso silo, saj je v naših prsih živele zavest, da se borimo za pravico, resnico in za svobodo našega, stoletja teptanega revnega ljudstva in ta boj je rodil uspehe. Naše ljudstvo, ki so ga leta in leta vlekle za nos najrazličnejše stranke, klerikalne in liberalne, je izpregledalo in od vseh strani hiti v naše vrste, od vseh krajev prosi naših govornikov, na vseh koncih ustanavlja krajevne organizacije K. D. Z.

Tekom kratkih dveh mesecev našega dela smo ustanovili naslednje krajevne organizacije K. D. Z.

1. Vodice pod Šmarno goro,
2. Radeče pri Zidanem mostu,
3. Gorje pri Bledu,
4. Selca nad Škofjo Loko,
5. Bohinjska Bistrica,
6. Lajtersperk pri Mariboru,
7. Št. Peter pri Mariboru,
8. Pivola pri Mariboru,
9. Sp. Polskava pri Mariboru,
10. Slivnica pri Mariboru,
11. Čatež na Dolenjskem,
12. Brežice ob Savi,
13. Malenše pri Kostrivnici,
14. Pišce pri Brežicah,
15. Kapela pri Brežicah,
16. Bloke,
17. Semič,
18. Zg. Bela pri Trzinu,
19. Gradac v Belokrajini,
20. Šmartno pod Šmarno goro,
21. Ruše pri Mariboru,
22. Ljubno v Sav. dolini,
23. Sestrže pri Pragerskem,
24. Rog. Slatina,
25. Ptuj,
26. Fram pri Mariboru,
27. Zerkovce pri Mariboru,
28. Pesnica pri Mariboru,
29. Št. Ilj v Slov. gor.,
30. Karčevina pri Mariboru,
31. Kamnica pri Mariboru,
32. Mirna, Dolenjsko,
33. St. Rupert, Dolenjsko.

V teh organizacijah stoji že več tisoč zavednega kmetkega ljudstva.

Kdor le nekoliko pozna organizacijsko delo, bo priznal, da je bilo pri tako skromnih sredstvih, s kakršnimi razpolaga naša K. D. Z. to delo nekaj tako ogromnega, da nima nobena stranka in nobena druga organizacija pokazati kaj podobnega. Tako prodira v našem ljudstvu pravica in resnica.

Ti ogromni uspehi kratkih dveh mesecev nam morajo vlti v srca novega poguma, da se še s podvojenim, potrojeno močjo vržemo v boj. Klerikalni krvniki, ki so izgubili v ljudstvu vso zaslombo, nas hočejo udušiti z žandarji, a pravice in resnice krogla ne zadene. Mi gremo v boj, mi bomo organizirali dalje in v nekaj mesecih bo vsa Slovenija kakor posejana s krajevnimi organizacijami K. D. Z. V vsaki občini bomo sezidali to trdnjavo pravice in resnice, to najhujše orožje revnega ljudstva in postali bomo nepremagljivi.

O, vi zaslepljeni klerikalni in liberalni nasilneži, le odlašajte še z volitvami, prosimo vas, lepo vas prosimo, pustite nam

še par mesecev, da ustanovimo K. D. Z. v vsaki slovenski občini in potem ne bo ostalo pri volitvah po vas ne duha ne sluha.

Sodrug, naj vas ta silni razmah našega gibanja podžge k podvojenemu, k podesetorjenemu delu in na razvalinah klerikalno-liberalnega tolovajstva in sleparstva bo zidala „Kmetiska delav. zveza“ novo Slovenijo, lepšo in pravičnejšo, nego je bila dosedanja.

Abditus:

Najštevilnejši in najmočnejši stan.

„Vi ste sol zemlje!“

Sv. Matevž, 5. kap., 13. vrsta.

Kmetisko-delavski stan je pri nas najštevilnejši. Največjo moč ima v državi, v kateri vsakdo, bodi bogat, bodi revan, šteje samo en glas. Če se ta stan organizira v naši „Kmetisko-delavski zvezi“ in nastopi enotno in skupno ko pridejo volitve, potem bo lahko, prav lahko zadobil večino in zmagal na vsej črti.

Doslej je kmetisko-delavsko ljudstvo služilo vsem, le samemu sebi ne. Prišli so liberalni agitatorji in so ga zaslepili, da je kmetisko-delavski človek volil z njimi. Potem so prišli klerikalci in mu grozili, da bo v večnosti pogubljen, ako ne voli z njimi in udali so se mu. Sedaj hodijo po kmetih „Samostojni kmetje“ in love delavno ljudstvo na svoje limance. To so limance velikih gruntarjev, ki se boje, da bi se zemlja pravično razdelila.

Sedaj je prišel čas, da začne kmetisko-delavsko ljudstvo misliti tudi na sebe. Glede vere naj bo pomirjeno, zakaj vsakdo bo zveličan po svoji vernosti, če jo bo prav ravnal. Naša „Kmetisko-delavska zveza“ je predvsem gospodarskega značaja in nima z vero nobene skupnosti. Bori se za to, da se vzpostavi večja pravica na zemlji, kjer je danes več krivice kot ljulike v žitu. Mi zbiramo armado revnih, zapuščenih in neuslišanih, da si pomaga sama na noge in da se odpravi revščina kolikor največ mogoče.

Kmetisko-delavskega ljudstva je pri nas največ. Več in veliko več ga je kot delavstva po mestih in trgih. Če se organizuje in zbere svojo silno moč, bo doseglo vse, kar si je stavilo v svoj program in kar je na zemlji in med ljudmi dosegljivega. Veliko revščine se bo odpravilo, veliko sedanjih krivic popravilo in napravile se bodo postave, ki bodo varovale tudi reveža, ne samo bogatina.

Brez skupnosti in brez organizacije seve ne more biti nič. Le tisti v svetu kaj pomeni, ki se sam postavi, ki si sam pomaga. In ravno za kmetisko-delavsko ljudstvo velja bolj kot za vsakega drugega: Pomagaj si sam in Bog ti pomore!

Zato je potrebna naša „Kmetisko-delavska zveza“, zato naj stopi vse delavsko ljudstvo na kmetih pod njeno okrilje. Zakaj v skupnosti je moč in je zmaga.

Naše načelo bodi: Vsakdo delaj in imej zato pravico do dostojnega življenja, kakor ga je človeku, svoji podobi, namenil Bog sam. Človeška zlobnost in krivica je bila, ki je poteptala v prah božje nauke in storila vse tako, da človek služi človeku. Človek pa ni rojen suženj, ampak svobodno bitje, ki naj sluša le zapovedi, ki jih je dal Bog napisane na dve tabli na grmeči gori Mozesa.

Dragi bralci, to imejte pred očmi, ne obupajte v teh težkih časih, ohranite v svojih srcih vero v boljše dni in v večjo pravico tudi že na zemlji. Dosegli jo boste, če boste v prvi vrsti mislili na sebe, na svoje božje poslanstvo kot borec za pra-

vico in resnico. Zato snujte vsepovsodi po lepi naši zemlji organizacije „Kmetisko-delavske zveze“, ki je prva lastovka, oznanjujoča pomlad lepše prihodnosti in večje sreče za Vas in Vaše otroke.

K. D. Z. In njeno gospodarsko delo.

Pred dvema meseci smo osnovali našo K. D. Z., ki je dosegla že doslej presenetljivo lepe uspehe v svoji organizaciji. Krajevne organizacije rastejo, kakor gobe po dežju in upati je, da bo v nekaj mesecih preprežena vsa dežela s krajevnimi organizacijami. Tako bomo politično organizirali doslej brezpravno revno kmetisko ljudstvo, ki tvori ogromno večino našega naroda in mora dobiti zato seveda tudi primeren vpliv in primerno moč v javnem življenju. Ljudstvo mora samo dobiti vso moč v političnem življenju v roke in to je politična stran naše K. D. Z.

Naša organizacija pa ni le politična, ampak tudi gospodarska in na to plat polagamo še večjo važnost. Že doslej je bila K. D. Z. v stanju preskrbeti nekaterim svojim krajevnim organizacijam koruzo, otrobe, galico in čevlje, v bodoče mislimo to naše gospodarsko delo podrobno in sistematično organizirati.

Osovali smo pri podružnicah gospodarske odbore, na katere bomo naslonili vse delo. Ti gospodarski odbori so nekaki prvi začetki bodočih konzumov, katerih danes ni mogoče osnovati še kar preko noči. —

Snuje se tudi širokopotezna gospodarska zadruga „Sloga“. Ta zadruga bo stala v stalnem stiku z vsemi gospodarskimi odbori pri krajevnih organizacijah K. D. Z. in ti gospodarski odbori bodo potom „Sloge“ naročevali potrebno blago in njej prodajali svoje pridelke.

Na ta način hočemo polagoma naše člane popolnoma iztrgati iz rok klerikalnih in liberalnih oderuhov, trgovcev, prekupčevalcev, bank in podobnih pijavk, ki bogatijo samo na tuj račun.

„Sloga“ se bo polagoma potem izpremenila v velenakupno, oziroma veleprodajno družbo za revno kmetisko prebivalstvo, gospodarski odbori pa v konzumna društva, pri katerih bodo člani K. D. Z. kupovali lahko prav vse svoje potrebščine oziroma prodajali vse svoje pridelke, kar bo v ogromno korist doslej tako zlorabljanega kmetkega ljudstva.

To je gospodarski načrt K. D. Z., iz katerega naši člani lahko izpredvidijo, da mi ne delamo samo za en dan, ampak, da ustvarjamo za prihodnost, da hočemo odpomoči bedi našega revnega kmetkega ljudstva pri korenini.

Seveda, tako ogromnega dela ni mogoče izvršiti v enem dnevu, niti v enem mesecu, da celo v enem letu ne, a to nas ne sme strašiti. Sodrug, ki delate pri K. D. Z., bodite pa uverjeni zato, da delate nekaj trajnega, nekaj večnega, zato vas naj vse ovire in vse težave pri polaganju teh mogočnih temeljnih kamnov ne motijo.

Člani K. D. Z., ne dajte se begati zato tudi od raznih klerikalnih in liberalnih organizacij, ki love sedaj pred volitvami člane z moko, sladkorjem, soljo in podobnimi enodnevnimi stvarmi. Vsi ti stoje v službi kapitalističnih bank, da bi potem pa na drugačen način odrle kožo z vas.

Edino ljudsko delo izvršuje K. D. Z., zato je le v njej prostor za revno kmetisko ljudstvo.

P. St.

Dopisi.

Iz Semiča.

Že dolgo se ne sliši nič iz Semiča, rekli bode, da spimo, in res je začela naša organizacija dremati, ker ni človeka, da bi jo zbudil in vodil k „vstajenju“, pri nas so pač ljudje, ki veliko govore in malo delajo. Opozarjam vas tem potom, zdramite se in začnite s pamelnim delom, ter nastopite že enkrat tisto pot, ki vas bo vodila do zmage nad kapitalisti in ljudskimi izkoriščevalci.

Omeniti pa moram tem potom zopet naše „Sokole“. Bila sta dva „brata“ v dvomesečnem sokolskem tečaju v Ljubljani, katerega je priredila „Sokolska zveza“. Ko sta prišla domov s tega tečaja, sta prinesla tako izobrazbo s seboj, da nikakor ne morem verjeti, da bi se te izobrazbe učila v tistem dvomesečnem tečaju. Šla sta namreč pred neko, na samostojnem kraju se nahajajočo hišo, v kateri stanujejo samo 3 ženske osebe, čisto po barabsko sta tam razgrajala in končno svojega telesa „odpadke“ pustila na mizi pred hišo, s tem sta se pomirila in odšla.

Torej ako ima res društvo „Sokol“ namen na ta način izobraževati našo mladino, potem mu povemo, da je boljše, če preneha s svojim nadaljnjim izobraževanjem. Našim fantom pa svetujemo, naj ne bodo nikar pri takem društvu, katerega člani, oziroma podnačelniki, imajo tako izobrazbo, da blamirajo vse poštene fante pred ljudmi.

Iz Št. Ruperta.

Pri nas se je vršil v nedeljo 18. aprila shod kmečko-delavske zveze na Veseli gori. Na shodu je poročal sodrug iz Ljubljane, ki nam je jasno razložil sedanji politični položaj in program K. D. Z. Ljudstvo je govornika pazno poslušalo in burno pritrdjevalo njegovim izvajanjem. Bilo je navzočih nad 400 oseb (moških in ženskih), ter so s tem pokazali, da se ne dajo več za nos voditi od liberalcev ne od klerikalcev.

Kaplan je nalašč za ravno tisti dan sklical shod, kakor je bil napovedan od K. D. Z., ter je na tistem shodu prepovedal ljudem, da naj se ne udeležijo „komunističnega“ shoda, toda ljudstvo pa je s svojo obilo udeležbo pokazalo, da se več ne mara pokoriti ukazom tistih, ki so skovali svetovno vojno in bi že zopet radi videli, da bi se začela nova vojna, ter bi oni delali doma v odsotnosti mož kar bi se jim zljubilo, podpisovali vojno posojilo, dajali zvonove za ulivanje topov itd., toda ljudje vedo, kje je pravica, — zato vas gospode iz farovžov zapuščajo.

Kakor veste g. kaplan, niste dobili fantov, katere ste hodili po hišah nagovarjati, da pristopijo k Orlom, na svoje limance, ker so občutili vso grozoto vojne, na kateri ima vaša stranka precej krivde, tako vas tudi ne poslušajo sedaj, ko jim ukazujete, naj ne hodijo na naše shode. Zato je najboljšo, če se vdaste v „voljo božjo“ in začnete razlagati samo „božjo besedo“, politiko pa popolnoma opustite. Povemo vam čisto na uho, da ima naša organizacija v Št. Rupertu že 35 članov.

Iz Mirne na Dolenjskem.

Za nas mirenske rudarje se zelo pehajo „samostojneži“ in klerikalci, da bi nas dobili prvi S. K. S. in drugi v K. Z., toda se zavedamo in vemo, koga predstavljata obe stranki, zato vemo, da za nas ni tam prostora, raditega smo se mi vsi pustili organizirati v naši kmečko-delavski zvezi. Vas gg. klerikalci in liberalci pa prosimo, da nas pustite v prihodnjici pri miru, ter nas ne nadlegujete več z vašimi kapitalističnimi strankami. Mi vemo, kako se je z nami delalo med vojno, bodisi v strelskih jarkih ali rudniških rovih, ko

se nas je lačne z „bajonetom“ priganjalo k delu. Dasi se že „župnik“ opravičuje, da on ni kriv vojne, toda vsa vaša opravičevanja vam ne pomagajo in če še tako blatite socijaliste na prižnicah, vemo, da jih zato blatite, ker povedo resnico v oči, toda vse to blatenje vam ne pomaga. Mi smo zavedni socijalisti in bomo ostali združeni.

Iz Ribnice na Pohorju.

Pri nas je veleposestnik g. Lenarčič, ki svoje delavce plačuje za dvanajst urno delo t. j. od 6. ure zjutraj do 6 ure zvečer moškim osebam po 20 K in ženskim močem — 5 K za isti delovni čas. Ta plača ne zadostuje niti zato, da bi si nabavil delavec dovolj turšične moke za kruh, kje naj dobi denar za druge potrebščine in kje naj vzame denar, da preživi družino? Kje naj vzame denar za obleko? Kako naj se preživi v slučaju bolezni, ko ga bo g. Lenarčič (kateri ima nad 1000 oralov zemlje) vrgel na cesto?

Zelo mastne plače pa imajo priganjači — uradniki, ki ljudstvo k delu priganjajo. Zato Vas pozivljamo vse delavce, da se organizirate bodisi v strokovni organizaciji lesnih delavcev ali v kmetiskodelavski zvezi, ter pokažite g. Lenarčiču svojo moč potom organizacije. Kajti edino potom organizacije nam je mogoče nastopiti boj proti kapitalizmu, ki nam pije kri iz našega telesa in se redi na naš račun.

„Pomagaj si sam in Bog Ti pomore“, tega pregovora se držite, ter ga izpolnujte in zmaga Vam je zasigurana.

Iz Rečice v Savski dolini.

Pred 20 leti so tukaj dobili lahko kmetje zemljišča od škofovega posestva v najem, ravno tako smo dobivali tudi drva iz škofovih gozdov. Toda klerikalci so nam hoteli skazati pravo ljubezen do bližnjega s tem, da nam ne dajo nič zemljišča več v najem in nič drv, ampak naselili so v teh krajih dva klerikalna birta, katera sedaj razpolagata s tem imetjem prodajata les in se bogatita, mi revni kmetje pa ne dobimo ne drv za kurjavo ne zemlje, da bi si pridelali dovolj hrane za svoje življenje. Tudi pasti več ne pustijo po tem posestvu in uslužbenec pravijo, da so ta ukaz izdali gg. kanoniki, — ker so nam začeli skazovati tako njihovo ljubezen do bližnjega, jim smo pokazali hrbet in mi se bomo organizirali v K. D. Z. katera edino se bori za pravice revnega ljudstva.

Globoko pri Pišecah.

Pri nas agitirajo „samostojneži“ med kmeti, da naj ne vzamejo tistih ljudi ki so organizirani pri K. D. Z. na delo. Poglavar samostojnežev g. Kene Franc govori napram kmetom, da naj puste vse socijaliste od gladi umreti.

Tako mislijo torej samostojneži, delavsko — kmečki pokret zatreti, toda motite se kajti število v naših vrstah raste z vsakim dnevom in ni več daleč, ko bomo za vedno obračunili z Vami.

Vse zavedne delavce, pa opozarjamo, da vzamejo to nesramno agitacijo „samostojnežev“ za bojkot pri K. D. Z. organiziranih delavcev na znanje, ter naj ne gre nobeden več na delo k g. Kenetu; pokažimo mu, da je on od nas odvisen in ne mi od njega. Socijalist.

Iz Mirne.

V Mirni se je vršil shod K. D. Z. v nedeljo 18. aprila t. l. Na shodu je poročal tajnik K. D. Z. iz Ljubljane.

Ljudi je bilo precej navzočih in se jih je dalo po shodu vpisati lepo število v podružnico K. D. Z. katera se je ustanovila po shodu.

Le tako naprej sodrugi iz Mirne, podružnica je ustanovljena toda glejte, da

se bo ista razvila v močno kmečko-delavsko organizacijo, kateri bode zasiguran uspeh.

Ne bojte se krivih prerokov, ki Vas strašijo, Vi veste na kateri strani je pravica. Zato se oprimate trdno te organizacije, ker pravica je vedno zmagala in bo tudi tukaj.

Naš praznik.

Zvonov se zvon in orgel don,
— Te deum — tudi ne glasi,
le prapor naš in pesmi glas
se v majskem zraku valovi.

A naš barjak je kakor mak
goreče-rdeč, ko srčna kri
in več ko zvon in orgel don
trpečim bratom govori.

A naš je spev pekla odmev,
stok pamtivečnih bolečin
in je pozdrav izdan višav:
„Le kvišku rob, tlačan, trpin!“

Rad. Peterlin Petruška.

Iz naše države.

Dnevi belgrajske vlade so šteti. Pritrila je državo na rob propada, ljudstvo pa v popolni obup, zato je prišla do spoznanja, da ne more nikamor več naprej. A kdo bo hotel prevzeti to žalostno in obupno dedščino klerikalne nezmožnosti. Ja, ja, dr. Korošec, katerega so povsod še pred kratkim povzdigovali v nebo, jo je strašno zavozil.

Železničarska stavka ponekod še vedno traja. Čujemo pa, da se v kratkem konča, ker bo vlada ugodila večini železničarskih zahtev.

Parlament se v nekaj dneh zopet sestane. Upamo, da bodo tedaj naši poslanci pošteno obračunali z dosedanjim gospodarstvom klerikalne vlade.

Žrtve. Poleg onih, ki so pri žalostnih dogodkih 24. IV. t. l. padli, jih je še pozneje več umrlo, tako, da so žrtve še vse večje. Prelita kri vpije po maščevanju vsega revnega ljudstva.

Zaprli so zaradi zadnjih dogodkov po različnih krajih mnogo delavcev, večinoma nedolžnih. O, vi klerikalni mogotci, za re-veža imate ječo in svinec, potico pa za sebe. A tako ne bo šlo več dolgo.

O komunizmu strašno kunšno modruje zadnja številka glasila liberalnih gruntarjev „Kmetijski list“. Povemo mu, da smo tudi mi komunisti, seveda za pameten komunizem, ne pa za takega, kakoršnega oznanjajo nekateri vročekrvneži. Da komunizem bode v oči liberalne gruntarje, mu pa radi verjamemo. Pa vas bo še bodel.

Izid občinskih volitev na Hrvatskem. Kmetiska (seljačka) stranka je dobila 333 odbornikov, ljudska (pučka) stranka 201, komunisti 303, demokrati 401, zajednica 541, izven strank 541, socijalisti po 103 odbornike.

Kmetiski nemiri na Hrvatskem. Zaradi novih maksimalnih cen kmetijskim pridelkom so se okrog Belovara spuntali kmetje ter hoteli ustaviti vlake. Prišlo je do spopadov z orožniki ter je bil en kmet ustreljen, osem pa težko ranjenih.

Smrt prestolonaslednika Rudolfa.

Ravnokar je izšla v Berlinu knjiga: „Oesterreichs Untergang“. Napisal jo je grof Gopčević. V tej knjigi podaje tudi nove podatke o drami, ki se je odigrala pred 31 leti v Mayerlingu. Tozadevne vesti je dobil omenjeni pisatelj od tedanjega srbskega poslanika Petronijeveča, kateremu je bil pridružen v času te senzacionalne drame kot uradnik poslaništva.

Prestolonaslednik Rudolf se je zaljubil v baroneso Večero. Ta je bila tedaj že zeročena z v športnih krogih poznanim Baltazijem. Razmerje med Rudolfom in Večero je postalo intimno. Ko je bila baronesa noseča, je silila v prestolonaslednika, da se loči od svoje žene Štefanije in se poroči z njo. Rudolf je pristal na ta predlog in govoril tozadevno s svojim očetom. Lahko si predstavljate osupnjenost cesarja Franca Jožefa, ki je bil v takih zadevah zelo starokopitnih nazorov. Svojemu bratu Heinrichu, ki se je leta 1868. oženil z igralko Hofmannovo, ni radi tega več let dovolil priti na dvor. Tudi v tem slučaju je prišlo do strašnih scen med očetom in sinom. Rudolf pa je na kratko izjavil, da ne more in noče več skupaj živeti s svojo sedanjo ženo Štefanijo. Rudolf se je že preje obrnil radi tega na papeža v Rim, da se mu dovoli zakonska ločitev od Štefanije in sklenitev novega zakona z Večero. Vedel je, da mu papež ne bo delal tozadevno nikakih sitnosti, ker pri papežu in rimski kuriji se da za denar vse doseči. Končno je Rudolf še povedal svojemu očetu, da mu ni prav nič mar za cesarsko krono, da mu je dosti ljubše srečno zakonsko življenje ter da se radi tega prav rad odpove prestolu. Cesar je bil v silni zadregi in obupu radi tega. Obrnil se je tudi on na papeža, proseč ga, da Rudolfu ne dovoli ločitve in novega zakona. Papež je stopil na cesarjevo stran in prejel za to seveda bogato denarno nagrado. Ko je prestolonaslednik spoznal, da je šel njegov up radi nove ženitve po vodi, se je dal momentano pogovoriti ter je obljubil, da bo popolnoma prekinil vse stike z Večero. Zavezal se je v to s častno besedo. Toda ljubezen je bila močnejša kot pa častna beseda. Rudolf se je zopet shajal s svojo ljubico. Znani kočijaž Bratfisch, ki sta se s prestolonaslednikom tikala, je bil tozadevno njegov zaupnik. Cesar je zvedel za te zopetne sestanke in je bil grozno ogorčen. Rudolf se je bal, da bo cesar ukrenil kaj neljubega proti njegovi ljubici. Zato se je sestal z njo v skitem kraju Mayerlingu. Tu je hotel pri orgijah pozabiti na svoje skrbi.

Pri teh orgijah je bil navzoč tudi vojvoda Filip Koburški, nemoralni mož še nemoralnejše belgijske princezinje Luize, sestre Rudolfove žene, in če se ne motim tudi grof Hovos. Bratfisch je čakal s kočijo zunaj. Naenkrat je vdrl v lokal, pahnil sluge od sebe, zaročenec baronese Večere, Baltazzi. Rudolf je razumel situacijo, čutil je, da se bliža maščevanje in je hotel nasprotnika prehiteti, potegnil je samokres in ustrelil nanj. V razburjenosti pa je ustrelil svojo ljubico, ki mu je ravno pred tem nenavadnim dogodkom sedela na kolenih. Baltazzi pa je v tem trenutku zagrabil za polno steklenico sekta in udaril Rudolfa s tako močjo po glavi, da mu je razbil črepanjo. Baltazzija so pustili, da je zbežal v Anglijo, ker se radi javnega škandala niso upali postaviti ga pred sodišče. Baroneso Večero so pokopali kar v Mayerlingu. Da bi ta škandal prikrili, so si izmislili bajko o samomoru.

Grof Gopčević pristavlja: Nimam vzroka, da bi dvomil o resničnosti teh podatkov, kakor mi jih je naslikal tedanji srbski poslanik pri dunajskem dvoru. Resničnost tega potrjuje tudi izpoved mojega

domačega zdravnika o mrtvaškem ogledu prestolonaslednikovega trupla. Na temelju tega zvedeniškega mnenja je bil tu vsak samomor izključen. Rudolfova glava je bila tako razbita, da je bilo na prvi pogled jasno, da se kaj takega ni moglo izvršiti potom strele, ampak samo z močnim udarcem s polno steklenico.

Tako piše Gopčević. Mi pa prinašamo to sliko iz njegove knjige kot zgovorni dokaz moralnosti in poštenosti, ki vlada v aristokratskih krogih in na slavnih cesarskih dvorih...

Iz Kmetsko delavske zveze.

Vse krajevne organizacije, katere še niso poslane prispevkov za marec in april, prosimo tem potom, da nam iste takoj pošljejo, ravno tako prosimo tudi tiste podružnice, ki so že prispevke poslale, da nam pošljejo za eventuelno na novo pristopivše člane prispevke. Ker potem bode mogoče sestaviti en pregled vseh članov in bo zamogla začeti organizacija s prvim gospodarskim delom, po načrtu, kakor ga ima napravljenega.

Štampiljke smo naročili že za vse podružnice. Tiste podružnice, katere nam niso še poslale prejšnjih štampiljk od pol. org., opozarjamo tem potom ponovno, da nam iste takoj pošljejo.

Osrednje tajništvo K. D. Z.

Vremenski prerok.

Ker je letos, ko se je narava tako zgodaj prebudila, med ljudstvom splošno razširjena bojazen, da bo zopet vsled spomladne pozebe vse uničeno, sem si namenil tukaj popisati, da letos ta bojazen ni na mestu, in sicer se da to sklepati iz naslednjega:

Letos je že začetkom aprila nastopilo pri nas takomnov. „aprilovo vreme“, to je tisto vreme ko imamo na dan desetkrat lepo vreme in dež, katero povzroča jo navadno vetrovi prihajajoči iz juga.

Zrak se na jugu ogreje, napije vodnih hlapov in spomladi se ti zračni valovi premikajo proti severu in s severa zopet proti jugu, to povzroča najprej precejšen maz, (burja), ker gre zrak od severa proti jugu bolj pri tleh. Nazadnje pa ko premagaja jug (veter) severnega, se južni zrak (prihajajoč iz juga) drži pri tleh in ker gre iz juga, je napojen z vodnimi hlapi, ter se od severnega, ko pride ž njim v dotiko, da se ž njim meša, teliko ohladi, da se vodni hlapi spremenijo v kapljice, katere začnejo padati na zemljo, kot dež. Ko pride pa zopet bolj narazen južni in severni zrak, imamo pa zopet lepo vreme, v tej borbi navadno zmaga zrak, ki prihaja od juga, kakor je tudi letos. Zato se po tistem gorkem aprilovem vremenu ni več bati pomladanske pozebe, le redki so slučajji, da bi nastopil hud mraz, kateri bi povzročil pozebo potem, ko je preminulo tisto „aprilovo vreme“ (tisti gorak dež). Toraj letos ko smo imeli že tisto prehodno vremensko dobo iz zime na pomlad, se nani ni treba več bati spomladne pozebe. Za pričakovati imamo letos zelo dobro leto, katero nas bo obdarilo z bogatimi sadnimi in drugimi pridelki.

Močila nas bo skoro gotovo suša, katera pa ne bode povzročila ravno prevelike škode. — Torej se lahko opusti vsaka bojazen, ker se bodejo jeseni vse shrambe lenko napolnile, ter ne bo treba več potem drugo leto plačevati kg moke po 20 K, ampak jo bomo ceneje dobili, ter bomo lahko začeli živeti takozvano »paradižno življenje«.

Gospodarske vesti.

Plemenski biki na prodaj. Poverjenstvo za kmetijstvo proda pet mladih, za rabo godnih plemenskih bikov rjave šviške pasme po dnevni ceni. Biki se oddajajo le v dolensko živinorejsko ozemlje in le takim živinorejcem, ki se zavežejo, jih rediti za plemo.

Davek na vojne dobičke. Finančno ministrstvo je odredilo, da se naj takoj dovrše dela za določitev dohodninskega davka in davka na vojne dobičke v Hrvatski, Slavoniji, Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Sloveniji in Istri in sicer za vsa leta, za katera niso bila dovršena. Vsem delegatom finančnega ministrstva je naročeno, naj podvzamejo vse potrebne korake, da se vplačajo zaostali davki, kakor tudi davki na vojne dobičke. Istotako je urejeno, da se morata določitev in vplačilo vseh zaostalih neposrednih davkov v področjih posameznih oblasti izvršiti brezpogojno v zakonito predpisanih rokih, v primeru potrebe tudi eksekutivnim putem. Vse državne oblasti v Hrvatski, Slavoniji, Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Sloveniji in Istri od oseb, ki imajo pri državnih blagajnah kaka imetja ali zahteve, pred izplačilom zahtevati dokaz od pristojnih občinskih poglavarstev (krajevnih davčnih uradov) o tem, da so plačali dolžni davek za prej kot l. 1919 ter da se morajo finančne oblasti same prepričati po svojih knjigah o tem, ali so te osebe plačale dolžni davek za dobo pred l. 1919. Vsled tega se sme izplačilo nakazati šele, ko je plačan državni davek.

Trgovski odnosi z Romunijo. Pogajanja naše vlade glede trgovskih odnosov z Romunijo so dovršena, trgovske zveze med Jugoslavijo in Romunijo so torej vzpostavljene. Romunija nam bo dobavljala predvsem mineralna olja.

Zedinjene države žele dobiti mon. pol. za romunski petrolej. Iz Bukarešta poročajo, da so Zedinjene države ponudile Romuniji posojilo 600.000 šterlingov v zameno monopola za dobavo romunskega petroleja za 60 let.

Angleži nas obrekujejo. Angleški ministrski predsednik je rekel v zbornici, da je Jugoslavija edina dežela v Evropi, ki ima živeža v izobilju, a ga noče prodajati na Dunaj. Naše izobilje je tako, da smo že začeli — stradati.

Svetovna produkcija sladkorja za poslovno leto 1919/20. je manjša za 1.513.950 ton v primeri s prejšnjima dvema letoma. Primanjkljaj povzroča šibka produkcija v Evropi. Potreba sladkorja je velika skoro v vseh evropskih državah. Na Holandskem je na razpolago za izvoz 30.000 ton sladkorja, ali ta količina ne bo izboljšala situacije. Cena sladkorja bo vsled nizke produkcije gotovo še dalje visoka in višja.

Pristanišče v Soluni. Francoske družbe Mersan, Schneider, Creuzot in Batignolles so formirale finančno skupino in podale grški vladi predloge glede izgraditve velikih pristaniških del v Solunu, tako da bi bilo solunsko pristanišče eno najvažnejših na vzhodu. Družba bi imela seveda posebne privilegije v pristanišču.

Drobiž.

Milijon dolarjev za protialkoholno banjo. Društvo za prepoved alkohola v Washingtonu je sprejelo načrt za protialkoholno agitacijo v Evropi. V ta namen so sklenili zbrati en milijon dolarjev. Kot je znano, je v Ameriki alkohol popolnoma prepovedan. Želeti je, da bo sledila temu zgledu tudi nepoboljšljiva Evropa.

20.000 milijonarjev v Ameriki. Po uradnem štetju so ugotovili, da se nahaja v Ameriki 20.000 milijonarjev; število teh raste na leto za 2000. Kot milijonarje štejejo vse one, katerih letni dohodki znašajo

nad 50.000 dolarjev. — No, vojna je dala tudi Evropi precej milijonarjev, še več pa revežev.

Japonske vžigalice. Od 1912 do 1915 je bil povprečen izdelek vžigalec na Japonskem 49 milijonov, od 1916 do 1918 pa že 53 milijonov na leto. To je storila vojna. Vprašanje je, ali bo japonska industrija vzdržala sedaj angleško in nemško konkurenco.

Dolgovi raznih držav. Severnoameriški finančnik Gottlieb je sestavil za Guaranty Trust-Comp. v New Yorku statistiko dolgov raznih držav, in sicer v dolarjih. Rusija ima dolgov 54.402 milijona, Anglija 37.657, Francija 30.494, Zedinjene države 26.597, Italija 15.028, Belgija 1889, Avstralija 1619, Japonska 1284, Grška 521, Nemčija 40.007, Avstrija 17.071, Madžarska 8809, Turčija 2002, Bolgarija 1159 milijonov dolarjev.

Zakaj je po mestih tako pomanjkanje stanovanj. Iz Frankobroda poročajo listi: Vsled silnega sodnijskega zasledovanja so skoraj vsi verižniki zbežali od tu in mahoma je imelo mesto mnogo praznih stanovanj; posebno po hotelih je zdaj zopet lahko dobiti prenočišče. — Verižniki se drže večidel le po mestih, kjer se laglje skrivajo oblastem in vsled tega je tudi po vseh evropskih mestih taka mizerija za stanovanja, da nikdar tega.

Močete obdržati svojo lepoto? Nočete imeti kakor baržun mehko kožo? Nočete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani bodele! Zavidani! 1 lonček 9 K, No. III močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjevo najfiniješ lilično-mlečno milo 16 K.

Nočete imeti lepe, zdrave lase?

Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prhljaj, pre-rano osivenje! Zabranj plešol! 1 lonček 9 K, No. III 12 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 v. in 3 K.

Mušjo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih očes več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 4 K., velika škatljica 6 K.

Želite se kaj?

Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonska voda). 1 škatljica 7 K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju. 1 škatljica 6 K. Fellerjev mentolni črtnik zoper glavno- in zobobol. 1 škatljica 4 K.

Fellerjev Elza fluid. 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 36 K.

Najboljši parum z najfinjšim duhom od 8 K naprej. Najfinjši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 11 K.

Močna Francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Omot in poštnina posebej a najceneje.

EUGEN V. FELLER, ljekarnar

Stubica Donja

Elza trg Nr. 358 (Hrvatska).

Naročnikom!

Vsled stalnega in silnega naraščanja vseh tiskarniških stroškov, zlasti cene papirja, smo primorani slediti vsem drugim listom in zvišati zopet naročnino za „Ljudski glas“. Odslej bo stal naš list

celoletno	K 30.—
polletno	„ 15.—
četrtletno	„ 7.50
mesečno	„ 2.50
posamezna številka	„ 1.—

Te cene veljajo od 1. maja dalje. Majska številka je tudi zadnja, ki jo bomo poslali onim pozabljivim naročnikom, ki dolgujejo naročnino že več mesecev. Če nočete, da se vam list ustavi, pošljite nemudoma denar. Ostali naročniki morajo doplačati. Za člane KDZ to povišanje ne velja.

Uprava „Ljudskega glasu“.

Naročajte, berite in širite med ljudstvo!

1. Ljudski Glas. Glasilo „Kmetstvo delavske zveze“. Izhaja vsako sredo. Člani KDZ ga dobe brezplačno, za ostale velja četrtletno K 6.—, celoletno K 24.—. Oglašajte v njem.

2. Fran Erjavce: Za staro pravdo. To je knjiga, ki v poljudni obliki razpravlja o najvažnejših vprašanjih našega kmetstva delavskega ljudstva, zato bi jo ne smelo manjkati v nobeni slovenski hiši. Stane K 6.—.

3. G. Keler: Don Correa. Velezanimiva povest, ki jo bo z veseljem bralo staro in mlado. Cena K 3.—.

4. Jurij Skopce: Kaj boče Kmetstvo delavske zveze? Knjižica obseva program, pravila in vsa navodila za ustanovitev krajevnih organizacij KDZ. Knjižica je namenjena propagandi, zato se razpošilja najmanj 10 izvodov skupaj. 1 izvod stane 60 vin.

Ljudstvo, zavedaj se, da leži le v organizaciji in izobrazbi tvoja moč. Neizobražena masa je najzvestejši suženj kapitalističnim strankam, zato v vsako hišo naše liste, knjige in brošure. Organizacijam ni treba pošiljati denarja naprej in dobe 10 odstotkov popusta v prid blagajni kraj. organizacije.

Posamezni naročniki morajo poslati denar naprej in še 50 vin. za poštnino, organizacije, če naroče po več izvodov, obračunajo, ko knjige prodajo. Vse knjige se naroča v

Upravi „Ljudskega glasu“,
Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese Vam Fellerjev pravi Elza fluid, 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 36 K.—

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza kroglicami, 6 škatljic 18 K.— želodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K.— Omot in poštnina posebej a najceneje. Eugen V. Feller Stubica donja, Elzatrž št. 358 Hrvatska. —D—

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davok plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim članom in drugim po vrednosti kredit proti poročstvu ali zadržavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontirajo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši-podgane stenice-ščurki

in vsa gošazen mora poginiti ako porablja moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot proti poljskim mišim K 8.—, za podgane in miši K 8.—; osebno ostra pasta za podgane K 7.—; za ščurke K 10.—; posebno močna tinktura za stenice K 7.—; uničevalec moljev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutini K 6.—; prašek proti mrčesom 6 K; proti ušem pri ljudeh 4—8 K; mazilo za uši pri živini 4—8 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) in mravljam K 6.—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

Sodrug!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!!

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon interurban št. 178.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

sprejema v svojem hranilnem oddelku **hranilne vloge** in jih obrestuje po čistih 4%.

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%. Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zalog, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki so:

V Spodnji Šiški v Ljubljani; na Glincah pri Ljubljani; v Ljubljani: Bohoričeva ul., Sodna ul., Krakovski nasip; Rožna dolina (obč. Vič); v Trzinu na Gorenjskem; na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem; na Jesenicah (pri Ferjanu); Koroška Bela-Javornik; Borovnica; Radovljica; Kranjska gora; Mojstrana; Celje; Šoštanj; na Koroškem Guštanj, Prevalje, Mežica, Črna L., Črna IL, Pliberk; Maribor; Litija, Št. Lovrenc na Pohorju; Kamnik; Pragersko; Križe pri Trzinu; Sv. Ana pri Trzinu; Gorje pri Bledu; Store pri Celju; Pala nad Mariborom; Ruše nad Mariborom; Rogaska Slatina; Radeče-Zidanmost.

Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki je v Ljubljani, Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13.

Društvo ima na razpolago poštno položnice, s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljke pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.